

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا
دانشکده پزشکی

پایان نامه برای اخذ درجه دکترای پزشکی عمومی

عنوان :

بررسی تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی اعتقادی بهداشتی در مادران
جهت ارتقاء رفتارهای پیشگیری کننده از عفونت ادراری در کودکان زیر 6
سال

استاد راهنما : دکتر زهرا بازرگانی

استاد مشاور: دکتر علی خانی جیحونی

نگارش : فاطمه ساریخانی

شماره پایان نامه: 9315

مرداد 1401

چکیده:

مقدمه: کودکان از حساس‌ترین گروه‌های اجتماعی نسبت به بیماری‌های عفونی هستند و پیشگیری از عفونت ادراری کودکان بسیار مهم و حائز اهمیت می‌باشد. لذا این مطالعه با هدف بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر ارتقاء رفتارهای پیشگیری‌کننده از عفونت ادراری در مادران دارای کودک زیر 6 سال انجام شد.

روش: پژوهش حاضر یک مطالعه نیمه تجربی است که بر روی 150 نفر از زنان دارای کودک زیر 6 سال مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی-درمانی شهر فسا در سال 2021 انجام شد. بیماران با استفاده از روش نمونه‌گیری ساده انتخاب شدند و با استفاده از روش تصادفی به دو گروه مداخله ($n=75$) و کنترل ($n=75$) تقسیم شدند. مداخله آموزشی برای گروه آزمون شامل 6 جلسه آموزشی 50-40 دقیقه‌ای به صورت مجازی و به روش‌های سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی و نمایش فیلم صورت گرفت. در فاصله یک ماه و دو ماه بعد از مداخله آموزشی دو جلسه مجازی پیگیری برای زنان برگزار گردید. سه ماه پس از مداخله آموزشی هر دو گروه آزمون و کنترل پرسشنامه را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از SPSS 22 و از طریق آزمون‌های کای اسکوئر، تی مستقل و تی زوجی تجزیه و تحلیل شد و سطح معنی‌دار 0/05 در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: قبل از مداخله بر اساس آزمون تی مستقل میانگین نمره‌های تمامی سازه‌های الگوی اعتقاد بهداشتی بین دو گروه کنترل و مداخله تفاوت معنی‌داری نداشت ($P>0.05$). هم‌چنین میانگین نمره تمامی سازه‌ها قبل و بعد از مداخله در گروه کنترل براساس آزمون تی زوجی تفاوت معنی‌داری نداشت ($P>0.05$). در گروه مداخله بر اساس آزمون تی زوجی میانگین نمره سازه‌های آگاهی، حساسیت و شدت درک شده، منافع درک شده،

خودکارآمدی، راهنمای عمل و عملکرد احتیاطات در زمینه پیشگیری از عفونت ادراری بعد از مداخله آموزشی به طور معنی‌داری افزایش ($P < 0.05$) و در سازه موانع درک شده به صورت معنی‌دار کاهش ($P < 0.05$) یافت.

نتیجه‌گیری: با توجه به اثربخشی آموزش رفتارهای پیشگیری‌کننده از عفونت ادراری بر اساس الگوی اعتقاد بهداشتی توصیه می‌شود از این روش به عنوان یک روش موثر و مقرون به صرفه در کنار سایر روش‌ها جهت برنامه‌های آموزشی مادران دارای کودک زیر ۶ سال استفاده نمود.

واژگان کلیدی: الگوی اعتقاد بهداشتی، مادران، پیشگیری، کودکان، عفونت ادراری

Abstract

Introduction: Children are one of the most vulnerable social groups to infectious diseases, and prevention of urinary tract infections in children is very important; therefore, the present study aimed to investigate the effect of education based on health belief model (HBM) on promoting preventive behaviours of urinary tract infection in mothers with children under 6-years of age .

Method: This quasi-experimental study was conducted on 150 women with children under 6 years of age referred to health centers in Fasa in 2021. Subjects were selected using simple sampling method and were randomly divided into intervention (n = 75) and control (n = 75) groups. The educational intervention for the experimental group consisted of 6 virtual training sessions of 40-50 minutes using lecture, question and answer, group discussion and videoclips. Two virtual follow-up sessions were also held one month and two months after the educational intervention. Three months after the educational intervention, both experimental and control groups completed the questionnaire. Data were analyzed by using SPSS 22 through Chi-square, independent t-test, and paired t-test ($p > 0.05$).

Results: Before the intervention, based on independent t-test and paired t-test, the mean score of HBM constructs were not significantly different between the control and intervention groups ($P > 0.05$). However, while perceived barriers significantly decreased ($P < 0.05$) after the intervention, the mean score of knowledge, perceived sensitivity and severity, perceived benefits, self-efficacy, cues to action, and performance significantly increased ($P < 0.05$) after the intervention.

Conclusion: Considering the effect of training preventive behaviours of urinary tract infection based on HBM, application of the model as an effective and cost-effective method along with other methods is recommended for educational programs of mothers with children under 6 years of age.

Keywords: Health Belief Model, Mothers, Prevention, Children, Urinary Tract Infection

